

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Mester (MA) magister	Tagozat		Tanév/félév	2022-2023 II
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Nappali Денна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A nyelvpolitika elméleti és gyakorlati kérdései
Назва навчальної дисципліни	Теорія і практика мовної політики
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	035 «Filológia» (035.07 Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	035 «Філологія» (035.07 Угорська мова та література)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: 10 Szeminárium/gyakorlat: 20 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 90
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 90
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Prof. Csernicskó István csernicsko.istvan@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Черничко Степан Степанович, професор csernicsko.istvan@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	Általános nyelvészet
Пререквізити навчальної дисципліни	

<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: A nyelvpolitika elmélete és gyakorlata című tantárgy célja, hogy bemutassa a nyelvek kölcsönhatásának nem nyelvrendszertani vonatkozásait, társadalmi hátterét és feltételeit.</p> <p>Feladatai: Hogy a hallgatók megismerkedjenek az alábbiakkal: Nyelvpolitika fogalma és hatóköre. A mai magyar nyelvpolitika. A szabályozás, szabályozhatóság kérdései. A kisebbségi nyelvhasználat jogai és lehetőségei. Nyelvtörvények különböző államokban. A magyar szabályozás vitája a reklámtörvény, a médiatörvény és az egyes gazdasági tevékenységeket szabályozó törvény kapcsán.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák: Összehasonlítani a nyelvpolitika különböző értelmezési lehetőségeit. Elemezni és értelmezni az egyes országok nyelvpolitikai sajátosságait, nyelvtörvényeit, a nyelvtörvények gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit és gátjait. Elvégezni az ukrajnai kisebbségek nyelvhasználati lehetőségeit meghatározó törvények összehasonlítását, értelmezni a jogi lehetőségeket.</p> <p>Főbb témakörei: A nyelvpolitika elméleti kérdései, főbb fogalmainak definiálása A nyelvpolitika fogalma. A nyelvpolitikai és a nyelvi tervezés A nyelvpolitika típusai. Nyelvpolitika és nyelvi ideológiák. A nyelvi ideológiák céljai. A nyelvpolitika szintjei és aktorai. A nyelvi jogok. A nyelvi emberi jogok. Nyelv, oktatás és politika összefüggései A nyelvek státusza. Államnyelvek, hivatalos nyelvek. Kisebbségi nyelvek. A nyelvpolitika és a nyelvi identitás. Az ukrajnai nyelvpolitika sajátosságai. A kárpátaljai magyarok nyelvpolitikai helyzete A mai Ukrajna nyelvpolitikája. Ukrajnai nyelvi helyzet és annak kihívásai. Az ukrán nyelvpolitika szereplői A magyar nyelv nyelvpolitikai helyzete. A magyar nyelvpolitika története. A magyar nyelv Ukrajnában. Nyelvpolitika Kárpátalján. A helyi nyelvpolitika korszakai. Az ukrán nyelv helyzete Kárpátalján. A magyar nyelv helyzete Kárpátalján. A nyelvpolitika és a verbális repertoár. Az EU nyelvpolitikája. A nyelvpolitika gyakorlata és eszköztára. A nyelvpolitika határai. A nem állami nyelvpolitika. Vállalati nyelvpolitika.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A tantárgy vizsgával zárul. A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont. A vizsgán megszerezhető 50 pont.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Google Classroom: Nappali tagozat: Levelező tagozat:</p>

A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok

Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси

- Balázs Géza: Magyar nyelvstratégia. MTA, Budapest., 2001.
- Crystal, David, A nyelv enciklopédiája. Bp., 2003. 359–470.
- Csernicskó István – Fedinec Csilla 2014. Наш місцевий Вавилон. Історія мовної політики на території Закарпаття у першій половині ХХ століття (до 1944 року). Ужгород: Поліграфцентр «Ліра»
- Csernicskó István – Fedinec Csilla 2015. Nyelvpolitika határon: a 2012-es ukrajnai nyelvtörvény elő- és utóéletéről. In: Márku Anita, Hires-László Kornélia szerk. Nyelvoktatás, kétnyelvűség, nyelvi tájkép. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutató-központ kutatásaiból. Ungvár: Atdor-Shark. 206–238.
- Csernicskó István – Ferenc Viktória 2010. Education as an ideal means of achieving a nation state in Ukraine. In: Jolán Róka ed. Concepts & Consequences of Multilingualism in Europe. Budapest: Budapest College of Communication and Business. 329–349.
- Csernicskó István – Ferenc Viktória 2014. Hegemonic, regional, minority and language policy in Subcarpathia: a historical overview and the present-day situation. Nationalities Papers 42(3): 399–425.
- Csernicskó István – Laihonen, Petteri 2015. Hybrid practices meet nation-state language policies: Transcarpathia in the twentieth century and today. Multilingua. DOI: 10.1515/multi-2014-0073.
- Csernicskó István – Tóth Enikő 2015a. Az állami nyelvpolitika alapjairól szóló ukrajnai törvény gyakorlati alkalmazásának egy területe: a jogharmonizáció. Acta Academiae Beregsasiensis XIV: 15–26.
- Csernicskó István – Tóth Enikő 2015b. Az ukrán nyelvtörvény gyakorlati alkalmazásának egy területe: az ügyintézés nyelve a helyi önkormányzatokban. Kisebbségkutatás 24(3): 7–24.
- Csernicskó István 2006. Az ukrán–oroszl nyelvi háború és a kárpátaljai magyarság. Kisebbségkutatás 4: 764–769.
- Csernicskó István 2011a. The linguistic aspects of the Ukrainian educational policy. ESUKA – JEFUL 2–1: 75–91.
- Csernicskó István 2011b. Ukrainian educational policy and the minorities. In: Szilvia Szoták ed. Magyar nyelv és kultúra a Kárpát-medencében. Dunaszerdahely–Alsóőr: Gramma Nyelvi Iroda – UMIZ – Imre Samu Nyelvi Intézet. 11–23.
- Csernicskó István 2012. Megtanulunk-e ukránul? A kárpátaljai magyarok és az ukrán nyelv. Ungvár: PoliPrint.
- Csernicskó István 2013a. Államok, nyelvek, államnyelvek. Nyelvpolitika a mai Kárpátalja területén (1867–2010). Budapest: Gondolat Kiadó.
- Csernicskó István 2013b. The European Charter for Regional or Minority Languages by Ukraine. Acta Academiae Beregsasiensis XII(2): 127–145.
- Csernicskó István 2015. Teaching Ukrainian as a State Language in Subcarpathia: situation, problems and tasks. In: Ildikó Vančo – István Kozmács eds. Language learning and teaching: State language teaching for minorities. Nitra: Univerzita Konštantina Filozofa v Nitre. 11–23.
- De Swaan, Abram, A nyelvek társadalma. A globális nyelvrendszer. Typotex, 2004. 11–70, 157–205.
- É.Kiss Katalin: Anyanyelvünk állapotáról. Osiris Kiadó. Budapest, 2004.
- Fábián Pál–Lőrincze Lajos: Nyelvművelés. Budapest., 1985.
- Kiss Jenő, Társadalom és nyelvhasználat. Bp., 1995. 150–94, 241–67.

	<p>Nyelvművelő kézikönyv I–II. Akadémiai Kiadó, Budapest., 1980–1985.</p> <p>Sándor Klára (szerk.), Nyelv, nyelvi jogok, oktatás. Szeged, 2001. 111–52.</p> <p>Sándor Klára (szerk.): Nyelv, nyelvi jogok, oktatás. Juhász Gyula Főiskola, Szeged, 2001.</p> <p>Szépe Gy. – Derényi A. (szerk.) (1999) Nyelv, hatalom, egyenlőség. Nyelvpolitikai írások. Budapest: Corvina.</p> <p>Szépe György–Derényi András (szerk.): Nyelv, hatalom, egyenlőség. Nyelvpolitika írások. Egyetemi Könyvtár c. sorozat, Corvina Kiadó, Budapest. 1999.</p> <p>Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): Nyelvi tervezés. Universitas Kiadó, Budapest. 1998.</p> <p>Tolcsvai Nagy Gábor: A nyelvi norma. Nyelvtudományi Értekezések 144. sz. Budapest. 1998.</p> <p>Zimányi Árpád: Nyelvhelyesség. Líceum Kiadó, Eger, 1999.</p>
--	---